

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Rešava: panel veća Apelacionog suda
sudija Mišel Pikar
sudija Emilijo Gati
sudija Kaj Ambos

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 25. mart 2022.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Javna redigovana verzija odluke o žalbi Redžepa Seljimija na odluku po vraćenoj odluci o preispitivanju mere pritvora i odluka o redovnom preispitivanju mere pritvora

---

Specijalizovani tužilac

Džek Smit

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Kadrija Veselija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagendra

PANEL VEĆA APELACIONOG SUDA Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: panel Apelacionog suda, apelacioni panel ili panel, odnosno Specijalizovana veća),¹ postupajući na osnovu člana 33(1)(c) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu Kosova (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 169 Pravilnika o postupku i dokazima (u daljem tekstu: Pravilnik) rešava po žalbi koju je Redžep Seljimi (u daljem tekstu, žalba, odnosno Seljimi ili optuženi) uložio 8. decembra 2021.² na Odluku po vraćenoj odluci o preispitivanju pritvora i po redovnom preispitivanju pritvora Redžepa Seljimija (u daljem tekstu: pobijana odluka).³ Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) dostavilo je odgovor 20. decembra 2021, u kojem navodi da žalbu treba odbiti (u daljem tekstu: odgovor).⁴ Seljimi je podneo repliku 28. decembra 2021. (u daljem tekstu: replika).⁵

---

¹ F00002, Odluka o raspoređivanju sudija u panel Apelacionog suda, 9. decembar 2021. (poverljivo, oznaka stepena tajnosti promenjena u „javno“ 21. marta 2022).

² F00001, Žalba Seljimijeve odbrane na odluku o vraćenoj odluci o preispitivanju mere pritvora i odluku o redovnom preispitivanju mere pritvora Redžepa Seljimija, 8. decembar 2021. (poverljivo) (u daljem tekstu: žalba).

³ F00580/RED, Javna redigovana verzija odluke o vraćenoj odluci o preispitivanju mere pritvora i odluke o redovnom preispitivanju mere pritvora Redžepa Seljimija, 8. decembar 2021. (poverljiva verzija zavedena 26. novembra 2021) (u daljem tekstu: pobijana odluka).

⁴ F00003/RED, Javna redigovana verzija odgovora na žalbu Seljimijeve odbrane na odluku o pritvoru iz novembra 2021, 19. januar 2022. (poverljiva verzija zavedena 20. decembra 2021) (u daljem tekstu: odgovor), stavovi 2, 39.

⁵ F00004, Replika Seljimijeve odbrane na odgovor tužilaštva na žalbu na odluku o vraćenoj odluci o preispitivanju mere pritvora i odluku o redovnom preispitivanju mere pritvora Redžepa Seljimija, 28. decembar 2021. (poverljivo) (u daljem tekstu: replika).

I. KONTEKST

1. Dana 5. novembra 2020, Seljimi je uhapšen na Kosovu na osnovu naloga za hapšenje koji je sudija za prethodni postupak izdao⁶ pošto je prethodno potvrdio optužnicu protiv Seljimija.⁷
2. Dana 22. januara 2021, sudija za prethodni postupak odbio je Seljimijev zahtev za privremeno puštanje na slobodu.⁸
3. Dana 30. aprila 2021, panel Apelacionog suda odbio je žalbu koju je Seljimi uložio na prvu odluku o pritvoru.⁹
4. Dana 25. juna 2021, sudija za prethodni postupak preispitao je meru pritvora izrečenu Seljimiju i izdao je nalog da se ovom produži pritvor.¹⁰

---

⁶ F00027/RED, Javna redigovana verzije odluke po zahtevu za naloge za hapšenje i dovođenje, 26. novembar 2020. (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena 26. oktobra 2020, oznaka stepena tajnosti promenjena u „poverljivo“ 25. novembra 2020); F00027/A05/RED, Javna redigovana verzija naloga za hapšenje Redžepa Seljimija, 5. novembar 2020. (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena 26. oktobra 2020); F00049, Obaveštenje o hapšenju Redžepa Seljimija na osnovu pravila 55(4), 5. novembar 2020. (strogo poverljivo i *ex parte*, oznaka stepena tajnosti promenjena u „javno“ 20. novembra 2020).

⁷ F00026/RED, Javna redigovana verzije odluke o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija, 30. novembar 2020. (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena 26. oktobra 2020). Važeća optužnica zavedena je 3. septembra 2021. V. F00455/RED/A01, Javna redigovana verzija optužnice, KSC-BC-2020-06/F00455/A01/RED od 3. septembra 2021, 8. septembar 2021. (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena 3. septembra 2021) (u daljem tekstu: optužnica). Poverljiva, manje redigovana verzija ispravljene optužnice zavedena je 17. januara 2022. V. F00647/A01, Poverljiva manje redigovana verzija optužnice KSC-BC-2020-06/F00455/A01 od 3. septembra 2021, 17. januar 2022. (poverljivo).

⁸ F00124/RED, Javna poverljiva verzija zahteva odbrane za privremeno puštanje na slobodu, KSC-BC-2020-06/F00124 od 7. decembra 2020, 12. decembar 2020. (poverljiva verzija zavedena 7. decembra 2020) (u daljem tekstu: zahtev za privremeno puštanje na slobodu); F00179/RED, Javna redigovana verzija odluke po zahtevu Redžepija Seljimija za privremeno puštanje na slobodu, 26. januar 2021. (poverljiva verzija zavedena 22. januara 2021) (u daljem tekstu: prva odluka o pritvoru).

⁹ F00005/RED, Javna redigovana verzija odluke po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 30. april 2021. (strogo poverljiva i *ex parte* verzija zavedena 30. aprila 2021) (u daljem tekstu: prva odluka po žalbi).

¹⁰ F00372/RED, Javna redigovana verzija odluke o preispitivanju pritvora Redžepa Seljimija, 30. jun 2021. (poverljiva verzija zavedena 25. juna 2021) (u daljem tekstu: druga odluka o pritvoru).

5. Dana 1. oktobra 2021, panel Apelacionog suda: (i) konstatovao je da je sudija za prethodni postupak zloupotrebio svoje diskreciono pravo kada je zaključio da niti uslovi koje je predložio Seljimi (u daljem tekstu: predloženi uslovi),¹¹ niti eventualni dodatni uslovi ne mogu da umanje uočene opasnosti, iako prethodno nije tražio dodatno izjašnjenje generalnog direktora policije Kosova (u daljem tekstu: direktor policije) s tim u vezi; (ii) delimično je usvojio Seljimijevu žalbu na drugu odluku o pritvoru i vratio je spornu odluku na ponovno odlučivanje kako bi sudija za prethodni postupak procenio da li policija Kosova realno može da garantuje ispunjenje predloženih uslova ili eventualnih dodatnih uslova koje sudija za prethodni postupak smatra neophodnim kako bi se umanjile uočene opasnosti.¹²

6. Dana 13. oktobra 2021, Seljimi je dostavio izjašnjenje o preispitivanju pritvora i, svom odgovoru na nalog sudije za prethodni postupak,¹³ tražio je da se mera pritvora koja mu je određena preispituje zajedno sa pitanjem koje je sudiji za prethodni postupak vraćeno na odlučivanje.¹⁴

---

¹¹ Pod „predloženim uslovima“ apelacioni panel podrazumeva uslove koje je Seljimi predložio za svoje uslovno puštanje na slobodu u kontekstu prve odluke o pritvoru, odnosno dodatne uslove koje je predložio u kontekstu druge odluke o pritvoru. V. Zahtev za privremeno puštanje na slobodu, stav 48; F00361/A01, Prilog 1 uz repliku Seljimijeve odbrane na odgovor tužilaštva na izjašnjenje odbrane o preispitivanju pritvora, 18. jun 2021. (poverljivo).

¹² F00005/RED, Javna redigovana verzija odluke po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o preispitivanju pritvora, 1. oktobar 2021. (poverljiva verzija zavedena 1. oktobra 2021) (u daljem tekstu: druga odluka po žalbi), stavovi 56-59. V. takođe F00005/RED, Javna redigovana verzija odluke po žalbi Jakupa Krasnićija na odluku o preispitivanju pritvora, 1. oktobar 2021. (poverljiva verzija zavedena 1. oktobra 2021) (u daljem tekstu: odluka po drugoj Krasnićijevoj žalbi), stavovi 54-60; F00004/RED, Javna redigovana verzija žalbe Kadrija Veseljija na odluku o preispitivanju pritvora, 1. oktobar 2021, (poverljiva verzija zavedena 1. oktobra 2021) (u daljem tekstu: odluka po drugoj Veseljijevoj žalbi), stavovi 51-54.

¹³ F00514, Nalog odbrani da se izjasni o rokovima za sledeće preispitivanje pritvora, 8. oktobar 2021.

¹⁴ F00523, Izjašnjenje Seljimijeve odbrane o preispitivanju pritvora i odgovor na nalog sudije za prethodni postupak, KSC-BC-2020-06/F00514, 13. oktobar 2021. (poverljivo, oznaka stepena tajnosti promenjena u „javno“ 3. decembra 2021) (u daljem tekstu: Seljimijevo izjašnjenje), stavovi 3, 23.

7. Dana 20. oktobra 2021, postupajući po nalogu sudije za prethodni postupak, sekretar¹⁵ je dostavio informacije o režimu pritvora koji se primenjuje na Seljimija u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća (u daljem tekstu: pritvorski objekat).¹⁶
8. Dana 22. oktobra 2021, tužilaštvo je odgovorilo na Seljimijevo izjašnjenje.¹⁷
9. Dana 27. oktobra 2021, policija Kosova je, postupajući po nalogu sudije za prethodni postupak,¹⁸ dostavila informacije: (i) o svojim ovlašćenjima i sposobnosti da ograniči kretanje lica koja su uslovno puštena na slobodu, da nadzire i ograniči njihovu komunikaciju, da kontroliše kućni pritvor i garantuje ispunjenje uslova za privremeno puštanje na slobodu; i (ii) o prethodnim slučajevima u kojima je garantovala uslovno puštanje na slobodu pripadnika Oslobođilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK) i drugih lica optuženih za teška krivična dela, ili ispunjenje zatvorskih uslova koji su ovima određeni (u daljem tekstu: podnesak policije Kosova).¹⁹
10. Tužilaštvo je dostavilo odgovor na podnesak policije Kosova 8. novembra 2021, a Seljimi 12. novembra 2021.²⁰

---

¹⁵ F00522, Nalog sekretaru da dostavi informacije o režimu pritvora, 13. oktobar 2021. (poverljivo, oznaka stepena tajnosti promenjena u „javno“ 3. decembra 2021), stavovi 7-8.

¹⁶ F00536/RED, Javna redigovana verzija podneska sekretarijata shodno nalogu da dostavi informacije o režimu pritvora (F00522), podnesak F00536 od 20. oktobra 2021, 29. novembar 2021. (poverljiva verzija zavedena 20. oktobra 2021) (u daljem tekstu: podnesak Sekretarijata).

¹⁷ F00540/RED, Javna redigovana verzija objedinjenog odgovora tužilaštva na podneske odbrane o preispitivanju pritvora iz oktobra 2021, 22. novembar 2021. (poverljiva verzija zavedena 22. oktobra 2021.).

¹⁸ F00513, Nalog policiji Kosova da dostavi informacije, 8. oktobar 2021. (u daljem tekstu: nalog policiji Kosova). V. takođe F00513/A01, Poverljivi prilog uz nalog policiji Kosova da dostavi informacije, 8. oktobar 2021. (poverljivo) (u daljem tekstu: prilog uz nalog policiji Kosova).

¹⁹ F00548/eng, Generalna direkcija policije Kosova, Odgovor na zahtev broj KSC-BC-2020-06 od 13. oktobra 2021, 27. oktobar 2021. (poverljivo) (u daljem tekstu: podnesak policije Kosova). Prevod na engleski datog podneska zaveden je 3. novembra 2021.

²⁰ F00562/RED, Javna redigovana verzija odgovora tužilaštva na podnesak policije Kosova o pritvoru, 29. novembar 2021. (poverljiva verzija zavedena 8. novembra 2021); F00567/RED, Javna redigovana verzija izjašnjenja Seljimijeve odbrane o odgovoru policija Kosova na nalog za dostavljanje informacija sudije za prethodni postupak, 1. decembar 2021. (poverljiva verzija zavedena 12. novembra 2021).

11. Dana 26. novembra 2021, sudija za prethodni postupak doneo je pobijanu odluku, u kojoj potvrdio drugu odluku o pritvoru i izdao nalog da se Seljimiju produži pritvor zbog toga što i dalje postoji rizik od bekstva, odnosno opasnost da će ometati odvijanje postupaka Specijalizovanih veća ili izvršiti nova krivična dela nad licima koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući potencijalne svedoke.²¹

12. U svojoj žalbi, Seljimi u šest žalbenih razloga iznosi navode o tome da je sudija za prethodni postupak načinio greške u utvrđivanju činjeničnog stanja i primeni prava i da je zloupotrebio svoje diskreciono pravo.²² Seljimi se panelu Apelacionog suda obraća sa zahtevom da usvoji njegovu žalbu i izda nalog za njegovo neodložno puštanje na slobodu, a da sporno pitanje ne vraća sudiji za prethodni postupak na odlučivanje kako bi se na taj način predupredila nova odlaganja i zaštitila njegova prava.²³

II. KRITERIJUMI PREISPITIVANJA

13. Panel Apelacionog suda primenjuje iste kriterijume preispitivanja koje je za interlokutorne žalbe usvojio u svojoj prvoj odluci i potom ih se pridržavao u daljem radu.²⁴

III. PRELIMINARNA PITANJA

14. Apelacioni panel napominje da, premda je sudija za prethodni postupak doneo javnu redigovanu verziju pobijane odluke, a tužilaštvo dostavilo javnu redigovanu verziju svog odgovora,²⁵ Seljimi još uvek nije predao javnu redigovanu

---

²¹ Pobijana odluka, stavovi 29, 37, 44-45.

²² Žalba, stavovi 2, 5-60. Panel napominje da je Seljimi u svojoj žalbi preskočio žalbeni razlog 5. Radi jasnoće, panel će žalbene razloge obrađivati pod onim brojem pod kojim ih je odbrana predočila (žalbeni razlozi 1 do 4, 6 i 7).

²³ Žalba, stavovi 2, 62-63. V. takođe repliku, stavovi 15, 18.

²⁴ KSC-BC-2020-07, F00005, Odluka po žalbi Hisnija Gucatija o pitanjima u vezi sa hapšenjem i pritvorom, 9. decembar 2020, stavovi 4-14. V. takođe prvu odluku po žalbi, stavovi 4-8; drugu odluku po žalbi, stav 6.

²⁵ V. gore, fusnote 3, 4.

verziju svoje žalbene argumentacije.²⁶ S obzirom na to da svi podnesci koji se dostavljaju Specijalizovanim većima moraju da budu javni, osim u slučajevima kada postoje izuzetni razlozi zbog kojih treba da se vode kao poverljivi, kao i na to da su strane u postupku dužne da predaju javne redigovane verzije svih podnesaka koje su dostavile panelu a koji nisu javne prirode,²⁷ panel Seljimiju izdaje nalog da preda javnu redigovanu verziju pomenutih podneska u roku od deset dana po uručanju obaveštenja o ovoj odluci.

IV. DISKUSIJA

A. NAVODI O GREŠKAMA U POGLEDU GRANICA PITANJA KOJE JE VRAĆENO NA ODLUČIVANJE (ŽALBENI RAZLOG 1)

1. Argumenti strana u postupku

15. Seljimi tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešno shvatio i primenio uputstva koja mu je apelacioni panel dao u drugoj odluci po žalbi i da je izašao iz okvira pitanja koje mu je vraćeno na odlučivanje.²⁸ Po njegovim rečima, sudija za prethodni postupak je svoju ocenu trebalo da ograniči na pitanje da li je policija Kosova realno kadra da garantuje ispunjenje predloženih uslova, a ne da se bavi pitanjem da li predloženi uslovi u dovoljnoj meri umanjuju opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona za koje je prethodno utvrdio da postoje.²⁹ Po njegovom mišljenju, apelacioni panel je već rešio pitanje da li su dati uslovi dovoljni da se te opasnosti umanje.³⁰

---

²⁶ Argumentacija obuhvata sledeće dokumente: žalbu; F00001/A01, Prilog 1 uz žalbu Seljimijeve odbrane na odluku o vraćenoj odluci o preispitivanju mere pritvora i odluku o redovnom preispitivanju mere pritvora Redžepa Seljimija, 8. decembar 2021 (poverljivo) (u daljem tekstu: prilog 1 uz žalbu); F00001/A02, Prilog 2 uz žalbu Seljimijeve odbrane na odluku o vraćenoj odluci o preispitivanju mere pritvora i odluku o redovnom preispitivanju mere pritvora Redžepa Seljimija, 8. decembar 2021. (poverljivo) (u daljem tekstu: prilog 2 uz žalbu); repliku.

²⁷ V. npr. odluku po drugoj Veseljijevoj žalbi, stavovi 8-9.

²⁸ Žalba, stavovi 5-10. V. takođe repliku, stav 2.

²⁹ Žalba, stavovi 6-7. V. takođe repliku, stav 2.

³⁰ Žalba, stav 10, gde se upućuje na drugu odluku po žalbi, stav 54. V. takođe žalbu, stav 5.

16. Tužilaštvo odgovara da Seljimi pogrešno predstavlja zaključke apelacionog panela, koji se zadovoljio konstatacijom da su predloženi uslovi opsežni i da se njima “teoretski gledano, mogu ograničiti i nadzirati komunikacije”, ali se nije bavio pitanjem da li su dati uslovni *dovoljni* da se umanju rizik i opravda uslovno puštanje na slobodu, već je to prepustio diskreciji sudije za prethodni postupak.³¹

2. Ocena panela Apelacionog suda

17. Panel napominje da Seljimi pogrešno predstavlja zaključke koje je izveo u svojoj drugoj odluci po žalbi i o pitanju koje je sudiji za prethodni postupak vraćeno na odlučivanje.³² Suprotno Seljimijevim tvrdnjama, apelacioni panel nije zaključio da su predloženi uslovi dovoljni za umanjivanje uočenih opasnosti i opravdano puštanje na uslovnu slobodu.³³ Ono što je panel zaključio je da je neophodno da direktor policije Kosova dostavi dodatne informacije pre nego što sudija za prethodni postupak donese odluku o tom pitanju.³⁴ Tako je sporno pitanje vraćeno sudiji za prethodni postupak, kako bi ovaj zatražio dodatne informacije na osnovu kojih bi mogao da oceni u kojoj su meri predloženi uslovi i drugi uslovi koje eventualno smatra neophodnim izvodljivi, i da li bi primena takvih uslova bila dovoljna da se umanje uočene opasnosti.³⁵

18. Shodno tome, panel odbacuje žalbeni razlog 1 Seljimijeve žalbe.

---

³¹ Odgovor, stavovi 13-15. V. takođe odgovor, stav 2.

³² Žalba, stavovi 5-8, 10. V. odgovor, stavovi 13-14.

³³ Druga odluka po žalbi, stav 54, u kojoj je panel konstatovao da je Seljimi predložio detaljan spisak uslova kojima se „teoretski gledano, mogu ograničiti i nadzirati njegove komunikacije“ (kurziv dodat).

³⁴ Druga odluka po žalbi, stav 57, u kojoj je panel konstatovao da je „donekle utemeljena Seljimijeva tvrdnja prema kojoj je je sudija za prethodni postupak zloupotrebio svoje diskreciono pravo kada je zaključio da niti dodatni predloženi uslovi, niti drugi dodatni uslovi nisu dovoljni da se umanje uočene opasnosti, a da *prethodno nije* tražio dodatno izjašnjenje od direktora policije“ (kurziv dodat). Panel je takođe konstatovao da bi „[p]reciznije informacije iz tog izvora sudiji za prethodni postupak omogućile da oceni na osnovu sveobuhvatnijeg i pouzdanijeg uvida u činjenično stanje da li je moguće garantovati ispunjenje datih uslova, čime se naraavno ne prejudicira konačna odluka o tom pitanju“ (kurziv dodat).

³⁵ Druga odluka po žalbi, stavovi 56-59.

B. NAVODI O ZLOUPOTREBI DISKRECIONOG PRAVA U ZAHTEVU POLICIJI KOSOVA DA DOSTAVI INFORMACIJE (ŽALBENI RAZLOG 3)

1. Argumenti strana u postupku

19. Seljimi tvrdi da je sudija za prethodni postupak zloupotrebio svoje diskreciono pravo zbog toga što od policije Kosova nije tražio da odgovori na pitanja koja su postavile strane u postupku u vezi sa garancijama za ispunjenje uslova za puštanje na slobodu.³⁶ Po njegovim rečima, premda je sudija za prethodni postupak postavio pitanja o brojnim pojedinostima i premda je od policije Kosova dobio podjednako detaljne odgovore, svejedno je došao do zaključka da dobijene informacije nisu dovoljne kada je reč o jednom broju pitanja.³⁷ Seljimi tvrdi da je takav stav sudije za prethodni postupak u protivurečnosti sa njegovom potonjim zaključkom prema kojem je „policija Kosova imala dovoljno prilike da dostavi tražene informacije“ a da je, osim toga, sudija za prethodni postupak trebalo da pokuša da razjasni sve što je eventualno ostalo nedorečeno.³⁸ Po Seljimijevom mišljenju, to što sudija za prethodni postupak nije tražio da mu se dostave potrebne informacije osujetilo je cilj u kojem je apelacioni panel izdao svoj nalog, naime kako bi se postarao da se stave do znanja sve relevantne činjenice povezane sa sposobnošću policije Kosova da garantuje ispunjenje uslova za puštanje na slobodu.³⁹

20. Tužilaštvo odgovara da je apelacioni panel, kada je izdao sudiji za prethodni postupak nalog da ispita situaciju, istovremeno priznao da to ispitivanje uključuje sudijsku diskreciju.⁴⁰ Prema argumentaciji tužilaštva, Seljimi navodi da je ispitivanje koje je sproveo sudija za prethodni postupak bilo površno, ali isto tako priznaje da je sudija za prethodni postupak od policije Kosova zatražio daleko preciznije i detaljnije informacije nego što je to obično slučaj kada se od države traži izjašnjenje

---

³⁶ Žalba, stav 16.

³⁷ Žalba, stavovi 19-20, gde se upućuje na pobijanu odluku, stavovi 62, 65.

³⁸ Žalba, stavovi 21-22. V. takođe žalbu, stav 23.

³⁹ Žalba, stavovi 17-18, 23.

⁴⁰ Odgovor, stav 19, gde se upućuje na drugu odluku po žalbi, stav 56.

o privremenom puštanju na slobodu.⁴¹ Tužilaštvo smatra da je policija Kosova imala sasvim dovoljno i vremena i prilike da pruži odgovarajuće garancije, a da to nije učinila, već je dostavila odgovore iz kojih proističe da njeni službenici nisu shvatili kakve opasnosti prete i kakve su mere predviđene, te da nisu kadri da date mere sprovedu u delo.⁴² Prema tome, po rečima tužilaštva, sudija za prethodni postupak nije pogrešio kada je rešio da ne traži dodatne informacije od policije Kosova.⁴³

2. Ocena panela Apelacionog suda

21. Pre svega, kada je reč o Seljimijevom argumentu prema kojem je sudija za prethodni postupak zloupotrebio svoje diskreciono pravo zbog načina na koji je tražio informacije od policije Kosova,⁴⁴ panel napominje da Seljimi to pitanje nije pokrenuo na odgovarajući način pred sudijom za prethodni postupak u kontekstu preispitivanja mere pritvora. Naime, Seljimi je samo „ukaz[ao] na izuzetno detaljne zahteve” koje je sudija za prethodni postupak uputio policiji Kosova, pri čemu nije izneo stav da, uputivši takve zahteve, sudija za prethodni postupak nije postupio u skladu sa nalogom apelacionog panela.⁴⁵ Konkretnije, Seljimi se nije sudiji za prethodni postupak obratio sa zahtevom da ovaj traži od policije Kosova da odgovori na pitanja strana u postupku, već ga je jednostavno pozvao da odgovor policije Kosova oceni u celini bez previše bavljenja pojedinostima.⁴⁶ Prema tome, panel konstatuje da to pitanje nije na valjan način pokrenuto pred sudijom za prethodni postupak u prvom stepenu. Samim tim nije na valjan način pokrenuto ni pred apelacionim panelom, koji

---

⁴¹ Odgovor, stavovi 20-21.

⁴² Odgovor, stavovi 21-22.

⁴³ Odgovor, stav 22.

⁴⁴ Žalba, stavovi 16-19.

⁴⁵ Seljimijevo izjašnjenje, stav 9.

⁴⁶ Seljimijevo izjašnjenje, stavovi 10-11.

smatra da bi stoga bilo opravdano odbaciti argument s tim u vezi po kratkom postupku.⁴⁷

22. U svakom slučaju, panel podseća da vođenje ispitivanja u cilju da se utvrdi da li uslovi za puštanje na slobodu mogu svrhisishodno da se primene i ispune spada u diskreciona prava koja su sudiji za prethodni postupak poverena shodno članu 39(13) Zakona kada je reč o pitanjima povezanim sa pritvorom, u zavisnosti od okolnosti u predmetu.⁴⁸ Kada je, u drugoj odluci po žalbi, panel konstatovao da je sudija za prethodni postupak zloupotrebio svoje diskreciono pravo zbog toga što je zaključio da ni predloženi uslovi, ni drugi eventualni uslovi ne mogu da umanje uočene opasnosti, iako prethodno nije tražio izjašnjenje direktora policije s tim u vezi, panel mu je to pitanje vratio na odlučivanje kako bi sudija za prethodni postupak ispitao da li može da se garantuje ispunjenje uslova koje *on* smatra neophodnim radi umanjanja uočenih opasnosti.⁴⁹

23. U sadašnjoj situaciji, panel smatra da se Seljimi zadovoljava ukazivanjem na „prirodu [postavljenih] pitanja“ ili na veliki „broj konkretnih pojedinosti“ u zahtevu sudije za prethodni postupak, a da to nije dovoljno kako bi dokazao da je ovaj zloupotrebio svoje diskreciono pravo zbog načina na koji je tražio informacije od policije Kosova.⁵⁰

24. Pored toga, suprotno Seljimijevoj tvrdnji,⁵¹ Panel smatra da to što je sudija za prethodni postupak u nekoliko navrata napomenuo da policija Kosova nije pružila konkretne informacije, ili da su neke pojedinosti ostale nedorečene,⁵² ne znači da je bio

---

⁴⁷ V. npr. KSC-BC-2020-07, F00005, Odluka po žalbi Nasima Haradinaja na odluku o preispitivanju mere pritvora, 9. februar 2021, stavovi 29, 38; F00005, Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 30. april 2021, stav 51.

⁴⁸ Druga odluka po žalbi, stav 56. V. takođe npr. odluku po drugoj Krasnićijevoj žalbi, par. 56; KSC-BC-2020-04, F00005/RED, Javna redigovana verzija odluke po žalbi Pjetera Šalje na odluku o privremenom puštanju na slobodu, 20. avgust 2021. (poverljiva verzija zavedena 20. avgusta 2021), stav 60.

⁴⁹ Druga odluka po žalbi, stavovi 54, 56-58.

⁵⁰ Za suprotan stav, v. žalbu, stav 19.

⁵¹ Žalba, stav 20.

⁵² Pobjijana odluka, stavovi 62, 65, 70.

u obavezi da od policije Kosova traži dodatne informacije.⁵³ Dalje, Panel napominje da se odbrana policiji Kosova obratila u najmanje pet navrata, a da joj se sudija za prethodni postupak obratio jednom, pri čemu joj je postavio konkretna pitanja.⁵⁴ Budući da je policiji Kosova nedvosmisleno pružena prilika da dostavi tražene informacije, sudija za prethodni postupak je dodatne informacije trebalo da traži samo u slučaju da izjašnjenja koja je već dobio nisu, po njegovom mišljenju, bila dovoljna da donese utemeljenu odluku.⁵⁵

25. Analiza objašnjenja policije Kosova koju je sproveo sudija za prethodni postupak,⁵⁶ kao i njegov zaključak da mu „nikakve dodatne informacije ne bi pomogle da dodnese odluku u ovom pitanju“⁵⁷ pokazuju da su, po njegovom mišljenju, dostavljena objašnjenja bila dovoljna da donese utemeljenu odluku. Panel ne uočava grešku u tom zaključku.

---

⁵³ Primera radi, panel napominje da je sudija za prethodni postupak policiji Kosova jasno uputio pitanje [BRISANO], ali policija Kosova nije odgovorila na to pitanje. V. podnesak policije Kosova, str. 18; prilog uz nalog policiji Kosova, stav 16. Sudija za prethodni postupak takođe je policiji Kosova postavio pitanje o [BRISANO] ([BRISANO]). Policija Kosova je uopšteno odgovorila da je „[BRISANO]“. V. podnesak policije Kosova, str. 23; prilog uz nalog policiji Kosova, stav 22.

⁵⁴ V. F00174/A11, Prilog 11 uz repliku odbrane na odgovor tužilaštva na zahtev za privremeno puštanje na slobodu Kadrija Veseljija, 13. januar 2021; F00341/A03, Prilog C uz izjašnjenje Veseljijeve odbrane o preispitivanju mere pritvora, 7. jun 2021. (poverljivo); F00358/A01, Prilog 1 repliku Krasnićijeve odbrane na odgovor tužilaštva na izjašnjenje odbrane o preispitivanju mere pritvora, 18. jun 2021. (poverljivo); F00361/A01, Prilog 1 uz repliku Seljimijeve odbrane na odgovor tužilaštva na izjašnjenje odbrane o preispitivanju mere pritvora, 18. jun 2021. (poverljivo); F00361/A02, Prilog 2 uz repliku Seljimijeve odbrane na odgovor tužilaštva na izjašnjenje odbrane o preispitivanju mere pritvora, 18. jun 2021. (poverljivo); nalog policiji Kosova; F00518/COR/A02, Prilog 2 uz korigovanu verziju izjašnjenja Veseljijeve odbrane o drugom preispitivanju mere pritvora (KSC-BC-2020-06/F00518 od 11. oktobra 2021), 14. oktobar 2021. (poverljivo) (nekorigovana verzija zavedena 11. oktobra 2021). V. takođe pobijanu odluku, stav 70.

⁵⁵ V, u drugom kontekstu, ICC, *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-1626-Red, *Public Redacted Version of Judgment on the appeal of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo against the decision of Trial Chamber III of 27 June 2011 entitled "Decision on Applications for Provisional Release"*, 19. avgust 2011, stav 56; ICC, *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-1937-Red2, *Public Redacted Version of Judgment on the appeal of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo against the decision of Trial Chamber III of 26 September 2011 entitled "Decision on the accused's application for provisional release in light of the Appeals Chamber's judgment of 19 August 2011"*, 23. novembar 2011, stav 35.

⁵⁶ Pobijana odluka, stavovi 56-63, 65-66.

⁵⁷ Pobijana odluka, stav 70.

26. Shodno tome, panel Apelacionog suda odbacuje žalbeni razlog 3 Seljimijeve žalbe.

C. NAVODI O GREŠKAMA U OCENJIVANJU USLOVA ZA PUŠTANJE NA SLOBODU (ŽALBENI RAZLOZI 2 I 4)

1. Argumenti strana u postupku

27. Kao drugi žalbeni razlog Seljimi iznosi da je sudija za prethodni postupak pogrešio pošto je uzimao u obzir poređenja između uslova za puštanje na slobodu koje je opisala policija Kosova i režima koji se primenjuje u pritvorskom objektu.⁵⁸ Po njegovim rečima, sudija za prethodni postupak ne može da se zadovolji time da „na sav glas hvali svrishodnost i delotvornost sistema nadzora“ koji se primenjuje u pritvorskom objektu, jer će u pritvoru sloboda kretanja i komunikacije nužno uvek biti ograničeniji nego što je to slučaj kada se lice privremeno pusti na slobodu.⁵⁹

28. Kao četvrti žalbeni razlog Seljimi iznosi da je sudija za prethodni postupak načinio više grešaka u utvrđivanju činjeničnog stanja ili da je zloupotrebio svoje diskreciono pravo prilikom ocenjivanja predloženih uslova i sposobnosti policije Kosova da garantuje njihovo ispunjenje.⁶⁰ Prvo, po njegovim rečima, sudija za prethodni postupak zloupotrebio je svoje diskreciono pravo kada je ustanovio da primenom uslova za puštanje za slobodu ne može „dovoljno [da se] umanj[i]“ opasnost od nedozvoljenog slanja poruka i uputstava u odnosu na uslove koji se primenjuju u pritvorskom objektu.⁶¹ Seljimi tvrdi da sudija za prethodni postupak nije uzeo u obzir činjenicu da [BRISANO]⁶² i da je predloženi [BRISANO] stroža mera od

---

⁵⁸ Žalba, stav 15. V. takođe žalbu, stavovi 11-14, gde se upućuje na pobijanu odluku, stavovi 58-61. V. takođe repliku, stav 3.

⁵⁹ Žalba, stavovi 13-14.

⁶⁰ Žalba, stav 24. V. takođe repliku, stavovi 4-9.

⁶¹ Žalba, stav 27, gde se upućuje na pobijanu odluku, stav 64. V. takođe žalbu, stav 28, gde se upućuje na pobijanu odluku, stav 62; replika, stavovi 4-6.

⁶² Žalba, stavovi 25-26. Seljimi takođe navodi da [BRISANO]. V. takođe repliku, stavovi 4-6.

režima koji se primenjuje u pritvorskom objektu.⁶³ Drugo, po njegovim rečima, sudija za prethodni postupak nije pokazao kako će se opasnost da će on koristiti „šifrovani ili tajni jezik“ [BRISANO] znatno uvećati ukoliko bude pušten na slobodu.⁶⁴

29. Treće, Seljimi navodi da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je u obzir uzeo kontekstualne faktore koji nisu relevantni za opasnost od ometanja postupka i/ili novih krivičnih dela,⁶⁵ uključujući slučajeve koji nisu relevantni za sposobnost policije Kosova da garantuje ispunjenje uslova za privremeno puštanje na slobodu;⁶⁶ navode o korupciji u redovima policije Kosova;⁶⁷ i činjenicu da [BRISANO].⁶⁸ Seljimijevo mišljenje glasi da je policija Kosova dovoljno obučena i osposobljena da bez poteškoća primeni iste mehanizme zaštite kao i u pritvorskom objektu.⁶⁹

30. Tužilaštvo odgovara da je poređenje između režima koji se primenjuje u pritvorskom objektu i uslova za puštanje na slobodu primereno i saglasno sa sudskom praksom apelacionog panela.⁷⁰

31. Tužilaštvo dodaje da Seljimi nije ukazao ni na kakvu grešku ili zloupotrebu diskrecionog prava u zaključku sudije za prethodni postupak prema kojem policija Kosova nije pružila čvrste garancije zahvaljujući kojima bi se umanjile uočene opasnosti.⁷¹ Konkretnije, tužilaštvo tvrdi da [BRISANO].⁷² Pored toga, tužilaštvo odgovara da se, u slučaju puštanja na slobodu, ne uvećava opasnost od korišćenja šifrovanog jezika, već opasnost od prosleđivanja tajnih poruka u svrhu ometanja

---

⁶³ Žalba, stav 28, gde se upućuje na pobijanu odluku, stav 62.

⁶⁴ Žalba, stavovi 29-30.

⁶⁵ Žalba, stavovi 31-35.

⁶⁶ Žalba, stav 32.

⁶⁷ Žalba, stav 34, gde se upućuje na pobijanu odluku, stavovi 61, 67.

⁶⁸ Žalba, stav 35.

⁶⁹ Žalba, stav 35.

⁷⁰ Odgovor, stavovi 16-18, gde se upućuje na drugu odluku po žalbi, stav 53; prva odluka po žalbi, stav 92.

⁷¹ Odgovor, stav 24.

⁷² Odgovor, stav 25, gde se upućuje na podnesak policije Kosova, str. 11-12, 14-15, 18.

postupka ili izvršavanja novih krivičnih dela.⁷³ Tužilaštvo dodaje da je sudija za prethodni postupak ispravno ocenio kontekstualne faktore kada je zaključio da predloženi uslovi ne bi na adekvatan način umanjili uočene opasnosti.⁷⁴ Po mišljenju tužilaštva, „[BRISANO]“ i razlika u obuci i kvalifikacijama između službenika u pritvorskom objektu i službenika policije Kosova jesu relevantni faktori, kojima je u pobijanoj odluci pridata odgovarajuća težina.⁷⁵

32. U svojoj replici, Seljimi navodi da, kada pominje „[BRISANO]“, tužilaštvo pogrešno shvata [BRISANO].⁷⁶

2. Ocena panela Apelacionog suda

33. Panel će se najpre osvrnuti da Seljimijev argument⁷⁷ prema kojem je sudija za prethodni postupak pogrešio kada se, prilikom ocenjivanja mogućeg puštanja optuženog na slobodu, oslonio na poređenja između uslova pritvora do početka suđenja koji su na snazi u pritvorskom objektu i uslova koje bi u slučaju puštanja na slobodu primenila policija Kosova.

34. Panel podseća da je, kako bi postupao u skladu sa ustavnim standardima, dužan da razmotri blaže mere kada odlučuje o tome da li za neko lice treba odrediti pritvor.⁷⁸ To znači da se optuženom može odrediti mera pritvora samo u slučajevima

---

⁷³ Odgovor, stav 26.

⁷⁴ Odgovor, stav 27.

⁷⁵ Odgovor, stavovi 28-29.

⁷⁶ Replika, stavovi 8-9.

⁷⁷ Seljimijev drugi žalbeni razlog, žalba, stavovi 11-15; replika, stavovi 2-3.

⁷⁸ KSC-CC-PR-2020-09, F00006, Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020, 26. maj 2020 (u daljem tekstu: odluka Ustavno suda od 26. maja 2020), stav 70 i citirana sudska praksa. V. takođe KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Odluka o oceni ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, 26. april 2017, stav 114.

kada manje stroge mere nisu dovoljne da se umanje opasnosti od bekstva, ometanja postupka ili vršenja novih krivičnih dela.⁷⁹

35. S ozbirom na to, panel napominje da se, suprotno Seljimijevoj tvrdnji, sudija za prethodni postupak nije zadovoljio time da „na sav glas hvali“ režim nadzora u pritvorskom objektu;⁸⁰ dapače, najpre je utvrdio manjkavosti u uslovima za puštanje na slobodu koje bi primenila policija Kosova,⁸¹ a tek onda ih je uporedio „nasuprot“ konkrentim dodatnim mehanizmima za nadzor komunikacija koji se primenjuju u pritvorskom objektu.⁸² Panel smatra da je takvo poređenje između predloženih uslova za puštanje na slobodu i pritvorskih uslova u peridu do početka suđenja sasvim prihvatljivo u cilju da se utvrdi da li je mera pritvora i dalje neophodna u toj fazi postupka, što je sudija za prethodni postupak i učinio u pobijanoj odluci.⁸³ Panel napominje da je od sudije za prethodni postupak izričito zatražio da oceni koliko su predloženi uslovi realno izvodljivi,⁸⁴ a da poređenje predstavlja opravdanu i odgovarajuću metodu da se to i učini.⁸⁵

36. Panel će se sada pozabaviti Seljimijevim argumentima o oceni koji je sudija za prethodni postupak izneo o pitanju da li su predloženi uslovi dovoljni i da li je moguće garantovati njihovo ispunjenje.⁸⁶

---

⁷⁹ V. ESLjP, *Ilmseher v. Germany*, br. 10211/12 i 27505/14, Presuda, 4. decembar 2018, stav 137; ECtHR, *Stanev v. Bulgaria*, br. 36760/06, Presuda, 17. januar 2012, stav 143. V. takođe član 187(1.3) kosovskog Zakonika o krivičnom postupku, zakon br. 04/L-123, 13. decembar 2012.

⁸⁰ Za suprotan stav, v. žalbu, stavovi 13-14.

⁸¹ Primera radi, sudija za prethodni postupak je naveo da [BRISANO] ne bi otklonilo opasnost od pribegavanja šifrovanom ili tajnom jeziku radi prenošenja nedozvoljenih informacija. V. pobijanu odluku, stav 57. Sudija za prethodni postupak je uzeo u obzir to što policija Kosova [BRISANO]. V. pobijanu odluku, stavovi 56, 63.

⁸² Pobijana odluka, stavovi 58-61, 64.

⁸³ V. npr. pobijanu odluku, stavovi 57-58, 61, 64.

⁸⁴ Druga odluka po žalbi, stavovi 57-58.

⁸⁵ V. KSC-BC-2020-04, F00005/RED, Javna redigivana verzija odluke o žalbi Pjetera Šalje na odluku o preispitivanju pritvora, 11. februar 2022. (poverljiva verzija zavedena 11. februara 2022), stavovi 54, 60.

⁸⁶ Seljimijev četvrti žalbeni razlog, žalba, stavovi 24-35; replika, stavovi 4-9.

37. Pre svega, panel se slaže sa sudijom za prethodni postupak u zaključku da opasnost od prosleđivanja nedozvoljenih poruka i uputstava ne može u potpunosti da se otkloni u pritvorskom objektu s obzirom na to da je optuženima dopušteno da ostvaruju nenadziranu komunikaciju sa članovima uže porodice.⁸⁷ Uprkos tome, panel ne smatra ubedljivim Seljimijev argument prema kojem je sudija za prethodni postupak trebalo da zaključi da predloženi uslovi ne svode opasnosti *na manju meru od* režima u pritvorskom objektu.⁸⁸ Panel uočava da, za razliku od režima koji se primenjuje u pritvorskom objektu, uslovi koje je Seljimi predložio ne obuhvataju nadziranje poseta članova njegove porodice ili drugih eventualnih posetilaca.⁸⁹ Panel konstatuje da je sudija za prethodni postupak s pravom istakao da su u pritvorskom objektu nenadzirane komunikacije strogo ograničene i u smislu lica na koje se odnose – jedan broj članova uže porodice – i u smislu dužine njihovog trajanja⁹⁰ i da je, pored toga, ukazao i na jake dodatne mehanizme zaštite prilikom ličnih i video poseta.⁹¹

38. Pored toga, panel ne uočava grešku u zaključku sudije za prethodni postupak prema kojem [BRISANO].⁹² Činjenica da je ta mera, koju predlaže odbrana,⁹³ stroža od režima za posetioce u pritvorskom objektu nije relevantna, budući da je ustanovljeno da data mera nije svrsishodna i da je uzeta u obzir samo kao *dopunski* mehanizam zaštite kako bi se nadomestile neke od manjkavosti kućnog pritvora.⁹⁴

---

⁸⁷ Pobjijana odluka, stav 64. V. takođe drugu odluku po žalbi, stav 53.

⁸⁸ Žalba, stav 27 (kurziv dodat).

⁸⁹ Prilog 1 uz žalbu. Sa svoje strane, Seljimi je u svojoj žalbi predložio korišćenje posebne prostorije za posetioce i pojačani nadzor članova porodice. V. žalbu, stavovi 43-50; prilog 2 uz žalbu.

⁹⁰ Panel napominje da [BRISANO] ne može da se poredi sa ograničenim, ali redovnim posetama [BRISANO] u pritvorskom objektu. Za suprotan stav, v. žalbu, stavovi 26-27; replika, stav 6.

⁹¹ Pobjijana odluka, stav 58. Treba istaći da je sudija za prethodni postupak, pored činjenice da se lične i video posete obavljaju tako da službenici u pritvorskom objektu mogu da ih nadziru gledanjem i slušanjem, uzeo u obzir i mogućnost da se vrši aktivni nadzor i da se snimci poseta naknadno preslušavaju kako bi se sprečilo nedozvoljeno obelodanjivanje poverljivih informacija ili ometanje bezbednog i sigurnog toka postupka.

⁹² Pobjijana odluka, stav 62.

⁹³ Žalba, stav 28.

⁹⁴ Pobjijana odluka, stav 62.

39. Drugo, kada je u pitanju korišćenje šifrovanog i tajnog jezika, apelacioni panel je već razmotrio većinu Seljimijevih argumenata s tim u vezi u svojoj prethodnoj odluci, i saglasio se sa njim da pribegavanje šifrovanom jeziku ostaje moguće čak i u pritvoru, osim u slučajevima kada se optuženom uskrati svaka komunikacija sa spoljnim svetom ili svaka poseta.⁹⁵ Međutim, panel je takođe konstatovao da se takve komunikacije ipak podvrgavaju izvesnom stepenu nadzora u kontrolisanoj sredini kakvu predstavlja pritvorski objekat, ali da ostaje da se utvrdi da li unutar pritvora i van njega može da se obezbedi isti stepen nazora razgovorâ .⁹⁶ Panel napominje da je sudija za prethodni postupak opsežno ocenjivao koliki stepen nadzora policija Kosova kaže da je kadra da obezbedi i da je na adekvatan način obrazložio zbog čega takav stepen nadzora nije dovoljan.⁹⁷

40. Konkretnije, panel se slaže sudijom za prethodni postupak u zaključku da činjenica da službenici policije Kosovo govore maternji jezik optuženog nije po sebi dovoljna za svrsishodno nadziranje poseta i komunikacija.⁹⁸ Panel se takođe slaže sa sudijom za prethodni postupak u zaključku da službenici policije Kosova [BRISANO],⁹⁹ a da [BRISANO].¹⁰⁰ Kao što je to policija Kosova i sama priznala, [BRISANO].¹⁰¹

41. Pored toga, premda službenici u pritvorskom objektu [BRISANO],¹⁰² panel napominje da službenici policije Kosova ne bi imali [BRISANO]. Po mišljenju panela, upravnik pritvorske jedinice, kao službenik Specijalizovanih veća koga je na tu funkciju postavio sekretar,¹⁰³ u pogodnijem je položaju da sekretaru odmah skrene

---

⁹⁵ Druga odluka po žalbi, stav 53.

⁹⁶ Druga odluka po žalbi, stav 53.

⁹⁷ Pobjana odluka, stavovi 56-57, 61-64.

⁹⁸ V. pobijanu odluku, stav 63. Za suprotan stav, v. repliku, stav 8.

⁹⁹ Pobjana odluka, stavovi 56-57, 61, 63.

¹⁰⁰ Pobjana odluka, stavovi 61-62, 67. Za suprotan stav, v. žalbu, stavovi 34-35; replika, stavovi 8-9.

¹⁰¹ Podnesak policije Kosova, str. 7-8.

¹⁰² Podnesak Sekretarijata, stav 30. V. repliku, stav 9.

¹⁰³ Pravilnik o pritvoru, pravilo 2.

pažnju na svaku eventualno problematičnu komunikaciju [BRISANO].¹⁰⁴ Pored toga, upravnik pritvorske jedinice ima široka ovlašćenja da preduzima dalje mere kojima bi se, po potrebi, ograničila komunikacija pritvorenika.¹⁰⁵ [BRISANO].

42. Dalje, panel uočava da, u datim okolnostima, pritvorski objekat predstavlja kontrolisanu sredinu u kojoj je lakše utvrditi i/ili sprečiti eventualne povrede poverljivosti podataka.¹⁰⁶ Iako se prisluškuje 10% nezaštićenih telefonskih razgovora, snimaju se svi razgovori vođeni na nezaštićenju telefonskoj liniji, jedinju kojoj optuženi imaju pristup za vođenje nezaštićenih razgovora.¹⁰⁷ Osim toga, ne samo da se posete u pritvorskom objektu po pravilu nadziru, već je moguće uvesti i dodatne mere prisluškivanja i snimanja svih poseta ukoliko se to smatra nužnim i srazmernim.¹⁰⁸

43. Treće, kada je reč o navodima prema kojima je sudija za prethodni postupak uzeo u obzir nerelevantne faktore, panel napominje da je ovaj lično istakao da dati faktori nisu bili presudni za zaključke koje je izveo o pitanju da li su predložene mere dovoljne da se umanje uočene opasnosti.¹⁰⁹ No panel se slaže sa sudijom za prethodni postupak u konstataciji da je kontekst u kojem se primenjuje kućni pritvor relevantan za donošenje odluke o tom pitanju.¹¹⁰ Konkretnije, suprotno Seljimijevoj tvrdnji, činjenice da policija Kosova nije pokazala da ima iskustva u garantovanom ispunjenju uslova za uslovno puštanje na slobodu pojedinaca na visokom položaju optuženih za

---

¹⁰⁴ Podnesak Sekretarijata, stavovi 20-21.

¹⁰⁵ Podnesak Sekretarijata, stavovi 15-16, 19, 26, 35-36, 40-41, 45.

¹⁰⁶ V. pobijanu odluku stavovi 61, 72.

¹⁰⁷ Podnesak Sekretarijata, stavovi 18-19, 26. V. takođe podnesak Sekretarijata, stavovi 24, 29 (u kojima Sekretarijat navodi da sistem pasivnog nadzora omogućava da se, ukoliko se javi osnovana sumnja da je izvršena povreda Zakona, svi relevantni dokazi sačuvaju tokom određenog vremenskog perioda za slučaj da se, između ostalog, pokaže da su postojeći snimci relevantni za istragu koja se vodi ili će se voditi).

¹⁰⁸ Podnesak Sekretarijata, stavovi 31-34. V. takođe podnesak Sekretarijata, stavovi 37-39.

¹⁰⁹ Pobijana odluka, stav 68 (kurziv dodat).

¹¹⁰ Pobijana odluka, stav 68. V. takođe pobijanu odluku, stavovi 65-67.

teška krivična dela,¹¹¹ da postoji nedovoljna saradnja između različitih službi koje učestvuju u nadziranju optuženog lica, kao i kontinuirano zastrašivanje svedoka i ometanje postupaka na Kosovu predstavljaju relevantne faktore koje je sudija za prethodni postupak adekvatno ocenio i odmerio.¹¹² Što se pak tiče izveštaja međunarodnih organizacija prema kojima je u sistemu krivičnog pravosuđa na Kosovu prisutna korupcija, panel napominje da, suprotno Seljimijoj tvrdnji, sudija za prethodni postupak nije pogrešno predstavio sadržinu izveštaja s tim u vezi u smislu da se odnose direktno na policiju Kosova, niti ih je uzeo kao osnov za svoj zaključak da [BRISANO].¹¹³

44. S obzirom na navedeno, panel konstatuje da Seljimi nije dokazao da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da uslovi za puštanje na slobodu koje je optuženi predložio nisu dovoljni da bi se umanjile uočene opasnosti. Shodno tome, panel Apelacionog suda odbacuje žalbene razloge 2 i 4 Seljimijeve žalbe.

D. NAVODI O GREŠKAMA NASTALIM USLED PROPUSTA DA SE *PROPRIO MOTU* RAZMOTRE DODATNI USLOVI ZA PUŠTANJE NA SLOBODU (ŽALBENI RAZLOG 6)

1. Argumenti strana u postupku

45. Seljimi tvrdi da je sudija za prethodni postupak pogrešio ili na drugi način zloupotrebio svoje diskreciono pravo kada nije *proprio motu* razmotrio pitanje da li postoje alternativne mere koje bi mogle da se primene pre nego što je odbio zahtev za

---

¹¹¹ Panel smatra da se u uopštenom odgovoru policije Kosova, prema kojem je „[BRISANO]”, ne pruža dovoljno informacija o optuženima na visokom položaju, uprkos pitanju koje je sudija za prethodni postupak izričito postavio s tim u vezi. Pobjijana odluka, stav 65, gde se upućuje na podnesak policije Kosova, str. 23. V. takođe odluku po drugoj Krasnićijevoj žalbi, stav 55 (u kojoj je apelacioni panel konstatovao da se odgovor „uopšten[og] i paušal[nog] karakter[a]”, kakav je pružila policija Kosova, ne može smatrati potvrdnim s obzirom na detaljna pitanja koja su bila postavljena). V. takođe nalog policiji Kosova, stav 8 (u kojem se od policije Kosova traži da dostavi informacije o, između ostalog, „ranijim slučajevima kada je garantovala ispunjenje uslova za privremeno puštanje na slobodu ili za meru pritvora izrečenu licima optuženim za teška krivična dela”); prilog uz nalog policiji Kosova, stavovi 21-22.

¹¹² Pobjijana odluka, stavovi 65-68.

¹¹³ Pobjijana odluka, stavovi 67-68. Za suprotan stav, v. žalbu, stav 34.

privremeno puštanje na slobodu.¹¹⁴ Konkretnije, po Seljimijevim rečima, umesto da „prebacuje“ policiji Kosova da nije dostavila „dodatne informacije koje bi mogle biti relevantne“ i umesto da prenebregne činjenicu da se ova obavezala da će sprovesti svaku odluku Specijalizovanih veća, sudija za prethodni postupak je trebalo da lično utvrdi dodatne uslove i traži od nadležnih organa sve eventualno potrebne dodatne informacije.¹¹⁵ Seljimi posebno naglašava da je sudija za prethodni postupak trebalo da razmotri sledeća tri dodatna uslova u cilju umanjivanja uočenih opasnosti: (i) da se posete lica koja nisu članovi porodice odvijaju u posebnoj, nadziranoj prostoriji;¹¹⁶ (ii) da se pojača nadzor nad članovima porodice;¹¹⁷ i (iii) da Misija Evropske Unije za vladavinu prava na Kosovu (u daljem tekstu: Euleks) i Specijalizovana veća ili tužilaštvo učestvuju u nadgledanju i obuci odabranih službenika policije Kosova.¹¹⁸ Najzad, Seljimi navodi da je na apelacionom panelu da donese odluku o garacijama za ispunjenje svih eventualnih uslova i da, po potrebi, reši koji su među njima dovoljni, te da potom smesta izda nalog o njegovom puštanju na slobodu.¹¹⁹

46. Tužilaštvo odgovara da je sudija za prethodni postupak nedvosmisleno razmotrio i mere koje policija Kosova nije predložila i da je opravdano zaključio da mu dodatne informacije ne bi bile od pomoći.¹²⁰ Po mišljenju tužilaštva, sudija za prethodni postupak nije bio dužan da analizira dodatne uslove koje je Seljimi prvi put predložio u svojoj žalbi.¹²¹ Najzad, tužilaštvo navodi da kućni pritvor ili druge mere opisane u članu 41(12) Zakona nisu adekvatne kako bi se umanjila opasnost da će Seljimi ometati postupak ili izvršiti nova krivična dela s obzirom na težinu krivičnih

---

¹¹⁴ Žalba, stavovi 36-38. V. takođe replika, stav 11.

¹¹⁵ Žalba, stavovi 39-41. V. takođe repliku, stavovi 11-13.

¹¹⁶ Žalba, stavovi 43-45; prilog 2 uz žalbu, stav 1. V. takođe repliku, stavovi 14-15.

¹¹⁷ Žalba, stavovi 48-49; prilog 2 uz žalbu, stav 2. V. takođe žalbu, stavovi 46, 55; replika, stavovi 14-15.

¹¹⁸ Žalba, stavovi 51-55; prilog 2 uz žalbu, stav 3. V. repliku, stavovi 7-9. V. takođe repliku, stavovi 14-15.

¹¹⁹ Žalba, stav 63; replika, stavovi 15, 18.

¹²⁰ Odgovor, stav 30.

¹²¹ Odgovor, stavovi 31-32.

dela za koje se tereti, na više poverljivih dokumenata koji su pronađeni u njegovoj kući i na uočenu opasnost od vršenja pritiska na svedoke.¹²²

47. U svojoj replici, Seljimi navodi da je sudija za prethodni postupak bio dužan da proveri da li bi bilo opravdano da Specijalizovana veće obezbede, bilo neposredno ili posredstvom Euleksa, obuku za službenike policije Kosova.¹²³

2. Ocena panela Apelacionog suda

48. Panel podseća da je, prilikom ocenjivanja uslova za puštanje na slobodu, sudija za prethodni postupak dužan da *proprio motu* prouči i oceni sve uslove koji bi se optuženom *opravdano* mogli odrediti, a ne samo uslove koje je predložila odbrana.¹²⁴

49. Panel uočava da, kada navodi da je sudija za prethodni postupak „posvetio manje od jednog stava opšte prirode pitanju da li postoje druge mere koje se mogu uvesti”,¹²⁵ Seljimi pogrešno predstavlja pobijanu odluku i trud koji je sudija za prethodni postupak uložio da potraži alternativne mere i proveri mogu li se one sprovesti u skladu sa drugom odlukom po žalbi. Panel napominje da je sudija za prethodni postupak, dapače, za veliki broj mera ispitao mogu li da se sprovedu.¹²⁶ Imajući u vidu temeljno ispitivanje koje je s tim u vezi sproveo, kao i činjenicu da su policiji Kosova upućivana pitanja u nizu ranijih prilika,¹²⁷ Panel ne smatra da je sudija za prethodni postupak neopravdano zaključio da mu dodatne informacije ne bi bile korisne u donošenju odluke. U datom kontekstu, kao što je to prethodno već istaknuto, sudija za prethodni postupak je bio dužan da traži dodatne informacije samo u slučaju da izjašnjenja koja je već dobio nisu bila dovoljna da donese utemeljenu odluku.¹²⁸

---

¹²² Odgovor, stav 33.

¹²³ Replika, stav 7.

¹²⁴ Prva odluka po žalbi, stav 86 (kurziv dodat).

¹²⁵ Žalba, stav 38.

¹²⁶ V. nalog policiji Kosova; prilog uz nalog policiji Kosova.

¹²⁷ V. gore, stav 24, fusnota 54.

¹²⁸ V. gore, stavovi 24-25.

50. Pored toga, panel napominje da je sudija za prethodni postupak dužan da *proprio motu* prouči i oceni sve opravdane uslove, a ne samo uslove koje predloži odbrana.¹²⁹ Međutim, panel smatra da ta obaveza nije neograničena i da ispitivanje koje vrši sudija za prethodni postupak treba da se usmeri u zavisnosti od okolnosti datog predmeta. Prema tome, mogući su slučajevi kada sudija za prethodni postupak opravdano odbije da *proprio motu* uzme u obzir uslove koji, na primer, nisu u širokoj primeni kada je u pitanju uslovno puštanje na slobodu, između ostalog zbog toga što bi njihova primena bila složena i iziskivala prevelike resurse.

51. Panel napominje da, u ovom slučaju, Seljimi nije predložio sudiji za prethodni postupak dodatne uslove kao što su izdvojena nadzirana prostorija za posetioce koji nisu članovi porodice, pojačani nadzor članova porodice ili učešće Euleksa i Specijalizovanih veća ili tužilaštva u obuci policije Kosova – uslove koje prvi put predlaže u svojoj žalbi.¹³⁰ U tom kontekstu, imajući u vidu temeljno ispitivanje koje je sproveo sudija za prethodni postupak, kao i stepen složenosti i obim resursa koji bi bili neophodni kako bi se garantovalo ispunjenje dodatnih uslova koje je Seljimi predložio u svojoj žalbi, panel smatra da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kada je zaključio da, na osnovu informacija kojima rasplože, nikakve dodatne mere koje bi bilo opravdano razmotriti ne bi mogle da u dovoljnoj meri umanje utvrđenu opasnost od ometanja postupka i/ili vršenja novih krivičnih dela.¹³¹ Po mišljenju panela, sudija za prethodni postupak se pri izvođenju tog zaključka nije uverio da bi kućni pritvor ili drugi uslovi advekvatno umanjili preostale opasnosti.

52. Panel Apelacionog suda stoga odbacuje žalbeni razlog 6 Seljimijeve žalbe.

---

¹²⁹ V. prvu odluku po žalbi, stavovi 85-86, gde se upućuje na fusnotu 141 u odluci Ustavno suda od 26. maja 2020, stav 70. V. takođe pobijanu odluku, stav 25.

¹³⁰ Žalba, stavovi 42-55.

¹³¹ Pobijana odluka, stav 71.

E. NAVODI O GREŠKAMA U OCENJIVANJU SRAZMERNOSTI MERE PRITVORA (ŽALBENI RAZLOG 7)

1. Argumenti strana u postupku

53. Seljimi tvrdi da je sudija za prethodni postupak, uprkos tome što je priznao koliko je načelo srazmernosti bitno kada se utvrđuje da li je opravdan pritvor u periodu do početka suđenja, pogrešio i zloupotrebio svoje diskreciono pravo zato što nije uzeo u obzir to kada se očekuje da će suđenje u predmetu početi.¹³² Seljimi takođe tvrdi da je, prilikom razmatranja srazmernosti mere pritvora, sudija za prethodni postupak pogrešio zato što je ponovo nabrojao iste faktore kojima je pridao značaj u svojim prethodnim odlukama, bez valjanog ocenjivanja datog pitanja.¹³³

54. Tužilaštvo odgovara da je sudija za prethodni postupak razložno zaključio da je produženje pritvora za Seljimija i dalje opravdano otkako je u junu 2021. donesena druga odluka o pritvoru.¹³⁴ Konkretnije, tužilaštvo tvrdi da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kada u svojoj odluci nije uzeo u obzir nagađanja o tome kada bi suđenje moglo da počne.¹³⁵ Pored toga, po mišljenju tužilaštva, sudija za prethodni postupak je na valjan način odmerio faktore relevantne za pitanje srazmernosti mere pritvora.¹³⁶

55. U svojoj replici, Seljimi navodi da datum početka suđenja više nije u domenu nagađanja otkako je tužilaštvo dostavilo svoj preliminarni spisak svedoka, a uskoro treba da preda i svoj pretpretresni podnesak.¹³⁷

---

¹³² Žalba, stavovi 56-60. V. takođe repliku, stavovi 16-17.

¹³³ Žalba, stavovi 57, 59.

¹³⁴ Odgovor, stav 35.

¹³⁵ Odgovor, stav 35, gde se upućuje na drugu odluku po žalbi, stav 47.

¹³⁶ Odgovor, stavovi 35-37.

¹³⁷ Replika, stav 16.

2. Ocena panela Apelacionog suda

56. Apelacioni panel napominje da je sudija za prethodni postupak s pravom podsetio na značaj načela srazmernosti kada se ocenjuje koliko je pritvor do početka suđenja opravdan.¹³⁸ Panel podseća da se, shodno pravilu 56(2) Pravilnika, sudija za prethodni postupak „stara da pritvoreno lice ne boravi u pritvoru neopravdano dugo u periodu do početka suđenja”.¹³⁹ Da li je opravdano optuženom produžiti pritvor ocenjuje se na osnovu činjeničnog stanja u datom predmetu i njegovih osobenosti.¹⁴⁰ Vremenski period proveden u pritvoru pre početka suđenja predstavlja faktor koji se mora razmatrati zajedno sa rizicima opisanim u članu 41(6)(b) Zakona kako bi se utvrdilo da li, kada se svi faktori uzmu u obzir, dalji pritvor „prestaje da bude opravdan”, te pritvoreno lice mora da se pusti na slobodu.¹⁴¹

57. Panel napominje da je sudija za prethodni postupak uzeo u obzir sledeće faktore kada je izveo zaključak da vremenski period koji je Seljimi do sada proveo u pritvoru pre početka suđenja nije neopravdano dugačak i da bi svaka rasprava o ukupnom očekivanom trajanju pritvora do početka suđenja bila, u ovoj fazi postupka, preuranjena i u domenu nagađanja: (i) Seljimi je uhapšen 5. novembra 2020; (ii) optužen je da je izvršio krivična dela izuzetne težine i, prema navodima iz optužnice, igrao je važnu ulogu u njihovom vršenju; (iii) ukoliko bude oglašen krivim, moguće je da će mu biti izrečena dugogodišnja kazna zatvora; (iv) postupak koji se protiv njega vodi je složen; (v) opasnosti opisane u članu 41(6)(b)(ii) i (iii) Zakona i dalje postoje i ne mogu se umanjiti primenom manje restriktivnih mera od pritvora; i (vi) obavljene su bitne proceduralne radnje u pravcu prosleđivanja predmeta na

---

¹³⁸ V. pobijanu odluku, stav 76. V. takođe prvu odluku po žalbi, stav 79 i citiranu sudsku praksu; druga odluka po žalbi, stav 46.

¹³⁹ Pravilo 56(2) Pravilnika. V. takođe žalbu, stav 58.

¹⁴⁰ V. F00008/RED, Javna redigovana verzija odluke po žalbi Hašima Tačija na odluku o preispitivanju mere pritvora, 27. oktobar 2021. (poverljiva verzija zavedena 27. oktobra 2021), stav 49, gde se upućuje na ESLJP, *Buzadji v. The Republic of Moldova*, br. 23755/07, Presuda, 5. juli 2016, stav 90; ESLJP, *Wemhoff v. Germany*, br. 2122/64, Presuda, 27. juni 1968, stav 10 (str. 20).

¹⁴¹ Prva odluka po žalbi, stav 79 i citirana sudska praksa; druga odluka po žalbi, stav 46.

suđenje u dogledno vreme, uprkos pomeranju pojedinih rokova koji su produženi iz valjanih razloga.¹⁴²

58. Panel još jednom podseća da je u svojim prethodnih odlukama ustanovio da sudija za prethodni postupak nije pogrešio kada je usvojio drugačiji pristup od jednog broja sudija Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, koji su uzimali u obzir očekivano trajanje pritvora u periodu do početka suđenja kada su koristili svoje diskreciono pravo da optuženog puste na slobodu, naročito s obzirom na to da se pred Specijalizovanim većima mera pritvora nužno podvrgava redovnom preispitivanju.¹⁴³ Redovno preispitivanje pritvora omogućava sudiji za prethodni postupak da vodi računa o tome da otpušeni, do početka suđenja, ne boravi u pritvoru neopravdano dugo u periodu.¹⁴⁴ Pored toga, suprotno argumentu koji odbrana po svemu sudeći iznosi,¹⁴⁵ srazmernost mere pritvora u periodu do početka suđenja se ne ocenjuje u odnosu na moguću dužinu tog pritvora, već u odnosu na opasnosti opisane u članu 41(6)(b) Zakona i druge faktore pomenute u prethodnim stavovima.

59. U datom slučaju, sudija za prethodnih postupak je utvrdio da postoje višestruke i ozbiljne opasnosti opisane u članu 41(6) Zakona¹⁴⁶, kao i drugi relevantni faktori.¹⁴⁷ Kada je reč o tim faktorima, panel se slaže sa sudijom za prethodni postupak u stavu da, prilikom ocenjivanja srazmernosti mere pritvora određene optuženom licu, treba uzeti u obzir stvarni vremenski period koji dato lice provelo u pritvoru do početka suđenja, a ne procene koje s tim u vezi iznosi tužilaštvo¹⁴⁸ ili strane u postupku uopšte uzev. U tom smislu, verovatni datum početka suđenja može da predstavlja relevantni faktor, ali ne i odlučujući. S obzirom na navedeno, a naročito s obzirom na

---

¹⁴² Pobjana odluka, stavovi 77-83.

¹⁴³ Prva odluka po žalbi, stav 81 i citirana sudska praksa; druga odluka po žalbi, stav 46. V. takođe pravilo 57(2) Pravidnika; član 41(10) Zakona.

¹⁴⁴ Za suprotan stav, v. žalbu, stavovi 56-58; replika, stavovi 16-17.

¹⁴⁵ V. žalbu, stavovi 56-58; replika, stav 17.

¹⁴⁶ Pobjana odluka, stavovi 32-37, 41-45, 80, 82.

¹⁴⁷ Pobjana odluka, stavovi 77-79, 81-82.

¹⁴⁸ Pobjana odluka, stav 81.

činjenicu da se mera pritvora određena Seljimiju preispituje svaka dva meseca, panel smatra da je sudija za prethodni postupak opravdano zaključio, u skladu sa svojim diskrecionim pravom, da bi *u ovoj fazi* postupka svaki pokušaj da se utvrdi ukupno očekivano trajanje Seljimijevog pritvora do početka suđenja bilo u domenu nagađanja.¹⁴⁹

60. Dalje, panel konstatuje da je, suprotno Seljimijevoj nepotkrepljenoj tvrdnji, sudija za prethodni postupak iscrpno ocenio okolnosti u predmetu, pri čemu je uzeo u obzir faktore nabrojane u stavu 57 ove odluke.¹⁵⁰ Shodno tome, Seljimi nije dokazao da je sudija za prethodni postupak pogrešio kada je zaključio da je mera daljeg pritvora određena Seljimiju srazmerna. Panel stoga odbacuje žalbeni razlog 7 Seljimijeve žalbe.

V. DISPOZITIV

61. Iz navedenih razloga, panel Apelacionog suda:

ODBIJA žalbu; i

IZDAJE NALOG Seljimiju da dostavi javne redigovane verzije svoje žalbe i svoje replike u roku od deset dana po uručenju obaveštenja o ovoj odluci.

---

¹⁴⁹ Suprotno Seljimijevoj tvrdnji, sudija za prethodni postupak nije konstatovao da je datum početka suđenja u domenu nagađanja, već da bi u domenu nagađanja bila svaka rasprava o *očekivanom trajanju* vremenskog perioda koji će Seljimi provesti u pritvoru do početka suđenja. V. pobijanu odluku, stav 84. Za suprotan stav, v. repliku, stav 16.

¹⁵⁰ Za suprotan stav, v. žalbu, stavovi 57, 59.

/potpis na originalu/

Sudija Mišel Pikar,
predsedavajući sudija

U petak, 25. marta 2022.

U Hagu, Holandija